

2. 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดในเรื่องนั้นหรือไม่
3. -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่เป็นวัดได้ไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดในเรื่องนั้นนั้น

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อมูลคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้น คัดเลือกข้อความที่มีดัชนี IOC มากกว่า 0.67 เพื่อนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 40 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 141) ได้ค่า ระหว่าง 0.67 – 1.00 (แสดงในภาคผนวก ง)

ในแบบสอบถาม เป็นแบบทดสอบแบบ Rating Scale การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธี Cronbach (1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้ ในภาพรวมได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.8406 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความศรัทธาในตัวนักการเมือง ได้เท่ากับ 0.8221 ด้านความเลื่อมใสในพรรคการเมือง ได้เท่ากับ 0.8074 ด้านความเชื่อในประสิทธิภาพทางการเมือง ได้เท่ากับ 0.8512 ด้านการเป็นสมาชิกองค์กร ได้เท่ากับ 0.7832 ด้านการช่วยโฆษณา หาเสียง ได้เท่ากับ 0.8334 ด้านการเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียง ได้เท่ากับ 0.7904 ด้านการพูดคุยเรื่องการเมือง ได้เท่ากับ 0.8111 ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ได้เท่ากับ 0.8507 ด้านอิทธิพลของหัวหน้าคณะหรือผู้มีบุญคุณ ได้เท่ากับ 0.8742 ด้านสิ่งของแลกเปลี่ยน ได้เท่ากับ 0.8616 ด้านสัญญาว่าจะทำประโยชน์ให้กับชุมชน ได้เท่ากับ 0.8343 ด้านความสะดวกในการเดินทาง ได้เท่ากับ 0.8298 ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ได้เท่ากับ 0.8418 และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้เท่ากับ 0.8266 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูง สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ (แสดงในภาคผนวก ง)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง ผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำ และ ลูกบ้าน

4.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเชิญผู้นำ และลูกบ้านมารวมกลุ่มกัน และแจกแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามก็จะทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ถ้าคำถามมีปัญหาจะมีการซักถาม และทำการอธิบายเพิ่มเติม เพื่อนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละหมู่บ้านลงในแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นจึงนำไป วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงทฤษฎี หรือทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างขึ้นก่อนการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป ของตัวแปรอิสระของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้สถิติการวิเคราะห์การ ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยกำหนดระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05)

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชน

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ในการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้งหมด 30 คน ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. นักการเมือง เป็นนักการเมืองในระดับชาติ จบปริญญาตรีขึ้นไป เคยผ่านการเป็นนักการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่นมาก่อน ไม่น้อยกว่า 3 ปีขึ้นไป และปัจจุบันยังดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่ จำนวน 5 คน (รายละเอียดบุคคลอยู่ในภาคผนวก ข)

2. ข้าราชการและผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นข้าราชการในท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเมืองมีความรู้ในเรื่องการเมืองเป็นอย่างดี จบปริญญาตรีขึ้นไป เคยผ่านการรับราชการมาก่อน ไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป และปัจจุบันมีทั้งยังรับราชการอยู่ และเป็นอดีต จำนวน 10 คน (รายละเอียดบุคคลอยู่ในภาคผนวก ข)

3. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ที่เคยผ่านการเลือกตั้งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง และครั้งล่าสุดได้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งมาไม่ว่าจะเป็นในระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น และมีความรู้เรื่องการเมืองของภาคประชาชนเป็นอย่างดี จำนวน 15 คน (รายละเอียดบุคคลอยู่ในภาคผนวก ข)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2 คือ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมือง วิพากษ์หลักการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2.2 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยใช้การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) และกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) ในกลุ่มใหญ่ 30 คน เพื่อวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงหลักการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรวบรวมการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ โดยการจดบันทึกลงในแบบวิจารณ์และข้อเสนอแนะและทำการบันทึกภาพบันทึกเสียงทุกเนื้อหา เพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทของการวิจัยและปรับปรุงรูปแบบตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างรูปแบบการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความว่าอยู่ในตัวแปรใด (ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1) และนำมาจัดกลุ่ม (Grouping) จากนั้นก็ทำการสังเคราะห์กลุ่มการวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำหลักการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

3.2 นำรูปแบบการพัฒนาที่สร้างขึ้นเพื่อมาระดมสมอง เพื่อวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาที่สร้างขึ้น และให้คำแนะนำโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จำนวน 30 คน ให้ร่วมกันวิพากษ์หลักการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และนำเสนอผลการประชุมกลุ่ม สรุปและอภิปรายผลทั้งหมด แล้วให้นำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้สมบูรณ์ขึ้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ประเมินคุณภาพของรูปแบบการพัฒนา หรือกิจกรรม แผนงาน โครงการ ที่สร้างขึ้น เพื่อนำไปทดลองใช้ใน โดยนำกิจกรรมที่ได้รับคะแนนการประเมินตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ไปใช้ทดลองจริงใน ระยะที่ 3 ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 3 การทดลองใช้ ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนา การมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชน ใช้วิธีการวิจัย แบบกึ่งทดลอง

1. กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง ในการวิจัยในระยะที่ 3 คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดจำนวน 320 คน ในหมู่บ้านตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้เลือกหมู่บ้านดังกล่าวเป็นกลุ่มทดลองในการใช้หลักการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุผล ดังนี้

- 1.1 เป็นหมู่บ้านที่มีความต้องการที่จะทดลอง
- 1.2 ผู้นำชุมชน และลูกบ้านมีความพร้อมในด้านบุคลากรที่มีความต้องการและตั้งใจจริงที่จะทดลองใช้หลักการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชากร
- 1.3 เป็นหมู่บ้านที่มีการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ครั้งสุดท้าย จำนวนน้อยที่สุดในอำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 2
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และ ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระยะที่ 1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม ตามตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ได้มาจากการวิจัยในระยะที่ 1 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 2

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้ (Cook & Campbell. 1979 : 99)

O₁ -----X-----O₂

เมื่อ	O ₁	แทน การทดสอบก่อนการทดลอง
	X	แทน การทำการทดลอง
	O ₂	แทน การทดสอบหลังการทดลอง

โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 เลือกกลุ่มทดลองในการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการเลือกแบบจากการกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหมู่บ้านด่าน ตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

4.2 ทำการเก็บข้อมูลก่อนทดลองกับกลุ่มทดลองเป็น Pretest

4.3 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

4.4 ทำการเก็บข้อมูลหลังการทดลองกับกลุ่มทดลองเป็น Posttest

4.5 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลการดำเนินการ

5. การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นการวิจัยในระยะที่ 3 ซึ่งเป็นการนำรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหมู่บ้านด่าน ตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 320 คน เป็นเวลา 3 เดือน จากนั้นนำผลการทดลองที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรตามแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) นำผลจากการเก็บข้อมูลหมู่บ้านดังกล่าวเปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนการทดลอง

6. กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัย

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ หลักการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านสภาพการเลือกตั้ง จำนวน 7 ตัวแปร 2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง จำนวน 6 ตัวแปร รวมทั้งสิ้น 13 ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดอุดรธานี ทั้ง 20 อำเภอ 1 เทศบาลนคร จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์ ทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05)

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนา

สร้างรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

การรวบรวมข้อมูล การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ใช้กระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) โดยเน้นกับประชาชนที่มีส่วนร่วม (Focus Groups)

ระยะที่ 3 การทดลองและประเมินรูปแบบการพัฒนา

การทดลองใช้ และประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

กลุ่มทดลองใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด จำนวน 320 คน ในหมู่บ้านตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

การรวบรวมข้อมูล การวิจัยระยะที่ 3 ใช้รูปแบบการพัฒนาที่สร้างขึ้นในระยะที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ประมาณ 3 เดือน และเก็บข้อมูล 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองก่อนทดลอง Pretest

ระยะที่ 2 ดำเนินการทดลอง รวบรวมข้อมูลใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 หลังทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองหลังทดลอง Posttest ไปทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวตามแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Multivariate Analysis of Variance : MANOVA)

แผนภาพที่ 6 ขั้นตอนการวิจัยทั้ง 3 ระยะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY